

The third issue of *Pharmacotherapy in Psychiatry and Neurology* in 2018 brings the recommendations of the national consultant in psychiatry, prof. Piotr Gałeczki, for the treatment of recurrent depressive disorders. Next, the two commentaries were provided from the authors of standards of treatment of mood disorders, published in 2015 (Prof. Dominika Dudek and Prof. Jan Jaracz). In this issue, one review paper and one casuistic paper are also published.

In the first part of the national consultant's recommendations, the epidemiology of recurrent depressive disorders, their prevalence in Europe and Poland, their relationship to gender and age as well as the issue of suicides were discussed. An analysis of economic and social costs connected with depressive disorders was also performed. Further, the issues of diagnostic criteria for depressive disorders, differential diagnosis, and specific forms of depression, such as depression with suicidal tendencies and treatment-resistant depression, were presented. The main part of the article is about the standards of the therapeutic management of depression, especially in the context of pharmacotherapy. A characteristic of currently used antidepressant drugs is presented. The last fragment is about non-pharmacological methods of the treatment of depression.

In her commentary to the national consultant's recommendations, Prof. Dominika Dudek provides information about the guidelines of treatment of depression for family physicians, elaborated in this year for the commission by the Supreme Chamber of Physicians. The task force included experts in psychiatry, family medicine, methodology and a representative of patients' organisation. In

the elaboration, the specifics of health care in Poland and the availability of recommended methods of diagnostic and treatment were taken into account. In the further part of the commentary, the author discusses in detail the anti-depressive treatment in females in reproductive age, with special focus on pregnancy, which makes a valuable amendment to the national consultant's recommendations.

The commentary by Prof. Jan Jaracz also makes a supplement to the national consultant's recommendation in two important issues. First, it gives the recommendations for long-term treatment of the recurrent depressive disorder in the context of prophylactic administration of antidepressant drugs. The second issue discusses in detail in the treatment of depression in old age.

The review paper, authored by Marcin Kopka from the Military Institute of Aviation Medicine in Warsaw, is about the use of monoclonal calcitonin-gene-related-peptide (CGRP) antibodies in the treatment of a migraine. To date, four monoclonal antibodies have demonstrated efficacy in phase two and three trials, significantly reducing migraine days per month versus placebo and bring the effects faster compared to currently available preventive treatments. No toxic effects on the liver or negative influence on hemodynamic or laboratory parameters were reported, and the discontinuation rates due to adverse events in patients treated with monoclonal antibodies were low. Despite these promising results, the author is of the opinion that the long-term efficacy and safety of the CGRP monoclonal antibodies requires future studies.

The casuistic paper comes from the Silesian centre, where the authors (Rafał Skowronek *et al.*) present the first Polish case of lethal suicidal poisoning with

lamotrigine – the antiepileptic and mood stabilising drug. Authors drowned the data from all available forensic and medical files, as well as results of examinations performed by the Department of Forensic Medicine and Forensic Toxicology in Katowice. The metabolism and the most important interactions of lamotrigine are also discussed. The presented case points to a possibility that lamotrigine may be used as a poison to commit suicide, especially in psychiatric patients.

I wish you a pleasant reading of our journal and strongly encourage Polish psychiatrists, neurologists and pharmacologists to submit research, review and caustic papers on pharmacological therapies in psychiatry and neurology. The papers should be submitted via the editorial system available on the journal website at <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Professor Janusz Rybakowski

Trzeci numer *Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii* z roku 2018 przynosi zalecenia konsultanta krajowego z psychiatrii prof. Piotra Gałęckiego, w zakresie leczenia zaburzeń depresyjnych nawracających. W następnej kolejności zamieszczono dwa komentarze do tych zaleceń pochodzące od osób, które były autorami standardów leczenia chorób afektywnych opublikowanych w 2015 roku (prof. Dominika Dudek i prof. Jan Jaracz). W numerze została ponadto opublikowana jedna praca pogładowa i jedna kazuistyczna.

W pierwszej części zaleceń konsultanta krajowego omówiona została epidemiologia zaburzeń depresyjnych nawracających, ich rozpowszechnienie w Europie i w Polsce, w zależności od płci i kategorii wiekowej oraz problematyka samobójstw. Dokonana została również analiza kosztów ekonomicznych i społecznych związanych z zaburzeniami depresyjnymi. W dalszej części przedstawiono problemy kryteriów rozpoznawania zaburzeń depresyjnych, diagnostykę różnicową oraz szczególnie postacie depresji, takie jak depresja z tendencjami samobójczymi i depresja lekooporna. Zasadniczą część zaleceń stanowią standardy postępowania leczniczego w depresji, głównie w kontekście farmakoterapii. Przedstawiona została charakterystyka stosowanych obecnie leków przeciwdepresyjnych. Ostatni fragment stanowi omówienie niefarmakologicznych metod leczenia depresji.

W komentarzu do zaleceń konsultanta krajowego prof. Dominika Dudek podaje informację na temat opracowania w bieżącym roku na zlecenie Naczelnej Izby Lekarskiej *Wytycznych postępowania w depresji u dorosłych dla lekarzy rodzinnych*. W skład grupy roboczej wchodziłi eksperci w dziedzinie psychiatrii, specjalista medycyny rodzinnej, metodolog oraz przedstawiciel organizacji pacjentów. W opracowaniu uwzględniono specyfikę organizacji opieki zdrowotnej w Polsce i dostępność do rekomendowanych metod diagnostyki i leczenia. W dalszej części komentarza autorka szczegółowo omawia stosowanie leczenia depresji u kobiet w wieku reprodukcyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ciąży, co stanowi cenny dodatek do zaleceń konsultanta krajowego.

Komentarz prof. Jana Jaracza to również uzupełnienie zaleceń konsultanta krajowego w dwóch ważnych aspektach. Po pierwsze chodzi o zalecenia dotyczące długotrwałego leczenia zaburzeń depresyjnych nawracających w kontekście profilaktycznego stosowania leków przeciwdepresyjnych. Drugim tematem szczegółowo omówionym w komentarzu jest leczenie depresji w wieku podeszłym.

Praca pogładowa, której autorem jest Marcin Kopka z Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie, dotyczy zastosowania przeciwciał monoklonalnych CGRP (*calcitonin-gene-related-peptide*) w leczeniu migreny. W badaniach drugiej i trzeciej fazy potwierdzono, że cztery przeciwciała monoklonalne istotnie zmniejszyły liczbę dni z migreną w porównaniu z placebo, oraz wykazano, iż działają one szybciej w porównaniu z obecnie dostępnym leczeniem prewencyjnym. Nie obserwowano toksycznego wpływu na wątrobę oraz negatywnego wpływu na parametry hemodynamiczne oraz wyniki badań laboratoryjnych, a odsetek chorych leczonych przeciwciałami monoklonalnymi, którzy przerywali leczenie z powodu objawów ubocznych był niski. Pomimo powyższych zachęcających wyników, autor pracy uważa, że długoterminowa skuteczność oraz bezpieczeństwo stosowania przeciwciał monoklonalnych wymaga dalszych badań.

Praca kazuistyczna pochodzi z ośrodka śląskiego, gdzie jej autorzy (Rafał Skowronek i wsp.) przedstawiają pierwszy w Polsce przypadek śmiertelnego, samobójczego zatrucia lamotryginą – lekiem przeciwpadaczkowym i normotymicznym. Wykorzystano dokumentację sądowo-lekarską oraz wyniki badań toksykologicznych, przeprowadzonych w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. W pracy omówiono również metabolizm lamotryginy oraz najważniejsze interakcje tego leku. Zaprezentowany przypadek wskazuje na możliwość wykorzystywania lamotryginy w celu popełnienia samobójstwa, zwłaszcza wśród pacjentów chorych psychicznie.

Życzę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego pisma i gorąco zachęcam polskich psychiatrów, neurologów i farmakologów do nadsyłania artykułów eksperymentalnych, poglądowych i kazuistycznych dotyczących terapii farmakologicznej w psychiatrii

i neurologii. Nadsyłane prace należy umieszczać na panelu redakcyjnym dostępnym na stronie internetowej pisma <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Prof. dr hab. med. Janusz Rybakowski

